

een radio-actieve week in IJmuiden

Plakacties, demonstraties, blokkades, zich vastketenen aan het schip waren de hoogtepunten van een volle week actie in IJmuiden half juni. Al jarenlang wordt er via IJmuiden radio-actief afval overgeslagen om gedumpt te worden op zee. Gedumpt om er vanaf te zijn.

Veel groepen hebben bezwaar tegen dumpen van afval op zee, zeker van radio-actief afval. Onder de naam 'Samenwerkingsverband Geen Atoomafval de Zee in' deden ze hun best de dumping te belemmeren. Het is niet gelukt. Toch was het een actie met veel positieve kanten en zeer veel publiciteit.

STEUN IN VELSEN

Een aantal dagen voor de demonstratie waren er twee belangrijke feiten te melden: Allereerst de weigering van 40 Hoogovens-arbeiders om dit afval te behandelen. Ze vroegen de Hoogovens-directie hen 'niet tot actie te dwingen'.

De medewerking van de Hoogovens was voor het transport noodzakelijk, omdat de trein met de beruchte vaten uit Zwitserland via het Hoogovensterrein zou rijden. De bedrijfsledengroep en de FNV sloten zich bij de 40 arbeiders aan. De Hoogovens moest minister Ginjaar mededelen dat er van deze zijde geen medewerking zou komen.

Bovendien kwam de gemeenteraad van Velsen met een dringend verzoek om opheldering. Er was nauwelijks voorlichting geweest, hoewel dat vorig jaar was toegezegd. De raad ging niet zo ver als Dirk Kuyper van de PPR/PSP-fractie wenste: stopzetten van alle medewerking van de gemeente aan deze overslag. Wel werd unaniem een motie aangenomen waarin het ministerie laksheid werd verweten wat betreft de voorlichting. Een dag later reageerde de minister met het deponeren van 200 krantjes met het bericht dat het afval volkomen ongevaarlijk was. Dat de gemeente Velsen niet 200 maar 20.000 huishoudens telt, zal de minister toch wel bekend zijn?

BLOKKADE IN PETTEN

Op zaterdag 16 juni was er een demonstratie van 1500 mensen in IJmuiden. De dagen er voor was er flink geplakt in de IJmond, de winkelstraten hingen vol met de geel-zwarte oproepen. Bij de vuurtoren hield Jan Ruyter, pastor van de Kritische Gemeente IJmond een felle toespraak: 'Het verheugd ons zeer dat de werkers van de Hoogovens het vertikken om mee te werken aan de overslag. En hun argument was niet alleen hun eigen veiligheid. Ze vonden het dumpen in zee een heel slechte zaak!'

Het handelsmerk van de fanatieke atoomlobbyisten is geheimzinnigheid, verwrongen informatie en achterbaktheid. En ze steunen daarbij op zogenaamd 'wetenschappelijke' rim-ram. Terwijl één van de voorwaarden voor de dumping in Europees verband is dat de preciese gegevens van wat er gedumpt wordt enige maanden van te voren bekend moeten zijn, komt minister Ginjaar alleen met de onnozele mededeling, dat het eigenlijk alleen maar om watjes en injectie-naalden uit ziekenhuizen gaat. Door te zeggen dat het om ziekenhuisafval gaat heeft men een dekmantel gevonden om door te gaan met het dumpen van atoomafval, afkomstig van Borssele en Dodewaard en wat in de reactor te Petten wordt geproduceerd. Eén van ons heeft vorig jaar bij de Kroon beroep aangetekend tegen het feit, dat radio-actieve troep in zee wordt gegooid. Zojuist ontving hij het bericht, dat deze zaak 31 juli zal worden behandeld. Dat is dan meer dan een maand nadat ook de dumpingen van dit jaar worden uitgevoerd. Het zal wel toeval zijn!

De Stroomgroep Stop Kernenergie en BAN (Breek Atoomketen Nederland) zetten de acties voort. Het aktieterrein werd verplaatst naar Petten waar op het ECN-terrein het afval van het hele jaar verzameld, in vaten op auto's geladen naar IJmuiden gestuurd wordt. Nog dezelfde avond ketenden zich mensen aan de hekken maar werden met betonscharen weer losgeknipt. Zondagnacht werden de uitgangen met menselijke blokkades dichtgehouden. Vijf uur lang wist men de auto's zo tegen te houden. Toen greep de politie in met een sterke macht, per demonstrant een agent.

Vanaf dat moment werd er dag en nacht gepost bij de Marijke Smits, het schip dat het radio-actieve afval zou dumpen. Vlakbij de ligplaats van het schip kon een lage, weggrijdende vrachtauto geblokkeerd worden. Het van Petten naar

IJmuiden op weg zijnde transport werd in Velsen-Noord aan de kant gezet om verdere confrontaties te vermijden. Na twee uur waren er zoveel politieagenten verzameld om de demonstranten hardhandig weg te slepen.

AKTIE IN IJMUIDEN

Na een afleidingsmanoeuvre lukte het woensdag de aktievoerders met twee kleine rubberbootjes dicht bij de schroef van de Marijke Smits te komen. Waarschijnlijk teleurgesteld door de zoveelste actie (overigens nu onder de naam van Greenpeace) werd er een harde tegenaanval ingezet. De boten van de politie en Rijkswaterstaat voeren als gekken heen en weer om zoveel mogelijk golven te maken. Een 'golfje trekken' heet zoiets op de politieradio. De bemanning van de Marijke Smits en personeel uit Petten probeerden de twee rubberboten vol water te spuiten en zo te laten zinken. Eén rubberboot moest het zo opgeven. De ander zat vastgemaakt aan de boot. De waterpolitie moest haar aktie staken, omdat er (aldus een mededeling op de politieradio) gefilmd werd. En zo leek het een eindeloze slag te worden. Maar door de spanning, de kou, de waterstraal volkomen uitgeput moesten de twee Greenpeace-mensen het wel opgeven. Ze lieten zich oppikken door het Greenpeace-schip 'Evelyne' en lieten de ketting in de schroef achter. Waarschijnlijk zeer opgelucht, na heel wat uren overleg bij de autoriteiten met veel heen-en-weer-gevaar, zullen de politie, de burgemeester, de mensen uit Petten en zeker ook minister Ginjaar, om elf uur 's avonds de boot hebben zien vertrekken.

De Marijke Smits voer naar Zeebrugge in België. Ruim twintig mensen reisden het schip achterna om de eerstvolgende keer een internationale aktie op te zetten.

De slag is verloren maar de strijd gaat door. Volgend jaar zal het dumpen nog moeilijker gaan. Deze aktie heeft veel positieve punten: - de aandacht voor het probleem van het dumpen van radio-actief afval is zeer toegenomen; - de betrokkenheid van de bevolking was groot, anders waren de akties niet vol te houden geweest; - ondanks alle provokaties en spanningen hebben de mensen zich niet laten verleiden tot iets anders dan gewelddoos verzet.

JOHAN BROUWER

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2015